

SZITUÁCIÓS GYAKORLATOK

CSÚSZÓ HORGONY
EGY ÉJSZAKAI VIHARBAN

A SZITUÁCIÓS GYAKORLATOK A HAJÓS TENGERÉSZETI JÁRTASSÁGÁT, RUTINJÁT NÖVELIK, EZT JELENTI A SEAMANSHIP, AMI SEGÍTI A TENGERI VITORLÁZÁS ELSAJÁTÍTÁSÁT, MERT SPECIÁLIS HELYZETEKRE KÉSZÍT FEL. AZ ELKÉPZELT SZITUÁCIÓKHOZ KOMPLEX GONDOLKOZÁS SZÜKSÉGES, MÍG A VALÓSÁGBAN AZ ILYEN HELYZETBEN ÁLTALÁBAN NINCS SOK IDŐNK, ÉS ÍGY KELL A LEHETŐ LEGJOBB DÖNTÉST MEGHOZNI.

SZÖVEG: ARANYOSI ZSOLT, MÉDER ÁRON

Béla a feleségével és a 12 éves fiúkkal vitorláznak az Égei-tengeren, egész pontosan a Kükládokon. Egyik nap kora délután egy kis sziget egyik csendes, nyugodt öblében horgonyoznak le. Az előrejelzés alapján 20 csomó alatti északi szél lesz, amire védett is ez az öböl.

Sznorkelés után, 15.30-kor a VHF-rádióon meghallgatják a szokásos időjárás-előrejelzést, ami megváltozott, és Bf 6-os szél fog fújni északkeletről.

Álljunk át esetleg egy védettebb öbölbe, vagy a közeli marinába? A Navily alapján nem védett az öböl az északkeleti szélre, szóval itt kicsit hullámos lesz az éjszaka – mondja a családnak Béla. A feleség és a gyerek nem akar átállni, mert annyira idilli a hely.

Bf 6-os szél esetén nem lesz probléma – gondolja Béla –, és biztonságból leenged még 10 méter láncot.

A család közösen elkezd a vacsora készítését, és elszalad pár óra... Béla és a felesége már két koktélt is megivott, amikor 19 órakor Risk of gale warnigot hallanak a VHF-rádióon, egész pontosan 35-40 csomós éjszakai vihart mondanak a környékre jégesővel.

Béla gyorsan hívja telefonon a marinát, de az már megtelt. Lassan naplemente, és nem akar átállni egy másik

öbölbe, mert már sötétben lenne a manőver, és a vihar bármikor érkezhet az éjszaka folyamán.

Vacsora után a család lepihen, és reméli, hogy nem jön be a vihar... Csakhogy hajnali 1-kor Béla zajra és billegésre ébred, stabil 36 csomós szelet mutat a műszer, esik az eső és a jég.

A szél északkeleti-keletire változik, amire nem védett az öböl, emiatt elég hullámos lesz a tenger.

Béla előremegy az orrba, és észreveszi, hogy csúszik a horgony (pattog a lánc). A körülötte lévő hajók horgonyfényét is elkezdi nézni, és így most már biztos benne, hogy csúszik.

Kb. 100 méterre a part, és nincs már sok idő, gyorsan kell döntenie. A körülöttük lévő hajók nem csúsznak, de közel vannak, és Bélának hirtelen a motor indítása jutott eszébe.

Te mit tennél ebben a helyzetben?

AKKOR KEZDJÜK A VÉGÉRŐL...

Aranyosi Zsolt: Amikor a horgony már csúszik, nincs más választás, mint felszedni. Viszont ekkor már az időjárás bedurvult, és szerintem Bélának nincs megfelelő segítsége, sőt lehet, hogy a családtagok pánikolnak.

Méder Áron: Van egy olyan megoldás, hogy az ember egyszerűen kinyitja a horgonycsőrőt, és pár másodperc alatt leszalad a teljes lánc – ez a vészleengedés. Egyedül nehéz ezt a manővert megcsinálni, de nem lehetetlen. A motor beindítása után a fordulatszámát úgy állítjuk be (kb. 2500–2800 rpm), hogy a hajó tartsa a pozícióját, és ne csússzon tovább a part felé. A vészleengedés után a horgony és a lánc marad az öbölben, így a hajó gyorsan ki tud menekülni az öbölből, ami tele van hajóval (másnap pedig jó időben vissza lehet menni a horgonyért). A nyílt vízen a hajót „heave-to”-ba tesszük, vagyis sodródunk, ha van elég sea room. Ez valószínűleg egy rövid nyári zivatar, és pár óra alatt véget ér. Várhatóan hajnalban vissza lehet állni az öbölbe horgonyra a tartalék horgonnyal.

A pánik kezelése a hajón egy nagyon fontos téma, amire több jó módszer van, erről következő számainkban olvashatnak.

MINDIG A LEGROSSZABB
ESETRE KELL GONDOLNI,
NEM SZABAD OPTIMISTÁNAK
LENNI A TENGEREN.

A. Zs.: Ezt a helyzetet mindenképp el kell kerülni, hiszen mindig a szkipper felelős a hajón lévő emberekért és a hajóért.

M. Á.: Ez a Colreg 2. szabály, amit érdemes mindenkinek elolvasni.

A. Zs.: Már a délutáni időjárás-jelentés után és a Navily alapján át kellett volna állni vagy a védettebb öbölbe, vagy a marinába (az idilli öböl ott lesz holnap is, oda vissza lehet menni).

M. Á.: A következők a tanácsaink:

– situation awareness, vagyis a jó és gyors helyzetfelismerés, ami itt elmaradt,

– a hajón a közös mantránk a safety first and last and always, amit nem tartottak be,

– a standard (best practice) betartása a legfontosabb, vagyis horgonyozni mindig csak hét tényezőt figyelembe véve lehet.

A. Zs.: Ha mégis úgy dönt, hogy ott marad, akkor le is mehetett volna egy maszkkal megnézni, hogyan áll a horgony (habár ez sem garancia egy szélforduló esetén). Illetve mérlegelni, hogy lesz-e segítség abban az esetben, ha el kell hagyni a horgonyzóhelyet. Horgonyriasztást beállítani a plotteren és/vagy telefonon ilyenkor kötelező.

M. Á.: Igen, egyetérték. A horgonyellenőrzés és a horgonyriasztás beállítása nálunk a plusz jó tanácsoknál szerepel. Az is fontos, hogy legyen B terv, vagyis ha jön a vihar, akkor fel kell készülni arra az esetre, hogy csúszni fog a horgony, és el kell hagynunk az öblöt. Viharban biztos, hogy nem tudunk újra horgonyozni.

A. Zs.: Lehetne még hangsúlyozni a felelősségvállalást, hogy elvileg horgonyon (főleg, ha széles időjárás várható) Bélának nem kellett volna koktélózni.

M. Á.: Igen, a zero-alcohol policy ilyen esetekben erősen ajánlott. Az a legjobb, ha horgonyon nem iszunk alkoholt, mert mindig történhet valami. A hajózás veszélyes üzem.

GOOD SEAMANSHIP SZEMLÉLET

Az agilis gondolkodás és cselekvés nagyon fontos a szkipperes esetében is, vagyis gyors tempóban kell megfigyelni, elemezni és következtetést levonni. Ebben az esetben például 19 órakor el kellett volna indulni egy védett öböl felé még akkor is, ha menet közben a vihar lecsaphat ránk. 35-40 csomós szélben egy nem védett öbölben egy átlagcharterhajónak nincs elég horgonylánc a biztonságos horgonyzáshoz. A tanfolyamainkon az agilis gondolkodás és cselekvés kiemelt téma.

Mindig a legrosszabb esetre kell gondolni, nem szabad optimistának lenni a tengeren, és azt gondolni, hátha nem jön a vihar...

A www.oceansailing.meder.hu oldalon olvashatnak bővebben a horgonyzásról és tanácsainkról.

EGY TANULSÁGOS TÖRTÉNET

Tavaly a családdal Görögországban vitorláztunk, és 11.30 körül kötöttünk ki Páxosz szigetén, Lakában. Az érkezésünk előtt 1-2 órával nagy vihar volt itt, amit csak kívülről láttunk, amiben egy hajó elsüllyedt és több megsérült. Sőt, a szigeten ezen a napon hat hajó süllyedt el. A tanulság ekkor is az volt, hogy inkább a nyílt vízen kell megvárni a vihart.

Tehát egy nem védett öbölben viharban horgonyozni nagyon veszélyes, mindenképp kerülni kell!